

A falut „gyógyító” viz

Térképen is nehéz megtalálni a falut, de még a valóságban is, hiszen házaival úgy rejtőzik a Bükk dombjai között a völgyben, mintha titkolni akarná létezését. Pedig éppen fordítva kellene lennie, hiszen ennek a kis, Heves megyei falunak az az érdeke, hogy ismerjék, tudják, keressék s persze látogassák sokfelől.

Bükkszék. Ezervalahány lelkes község, üdülőfalú. S mert minden bizonnyal sokan kapják fel a fejüket az „üdülőfalú” szóra, némi magyarázat is szükséges hozzá. Az utóbbi időben hirtelen annyi településünk kínálja magát üdülőfaluként, hogy ember legyen a talpán, aki eligazodni képes: hol valódi lehetőség az üdülés, hol pedig csak szépen tervezett álom.

Szervusz Salvus!

Nos, ebben a faluban, az itteni üdülésben bízni lehet. A garanciát a falu *gyógyvize* adja. A gyógyviz, amelyet talán csak a legfiatalabbak nem ismernek, hiszen nenany evtizeddél ezelőtt reklammondatként a fél ország énekelte, dallama is volt a szövegnek: „*Szervusz, Salvus — Salvus, szervusz!*”

De hát nem a valamikor itt palackozott Salvusról akarok szólni, bár lehetne arról is, hogy újabban híancikk, hanem inkább a faluról. A tavaszra, nyárra készülő Bükkszékről.

— Akkor kellene megnézniük, amikor majd igazán ünneplőbe öltözik — mondja *Varró Gyula*, az önműködő tanács vb titkára, az önműködő tanács vb titkára, s már kérdezném is: melyik ünnepre jöjjünk, amikor bővíti magyarázatát: — Vagyishogy akkor kell majd megnézni, amikor minden tervünk valóra válik. Pár év múlva úgy lesz. Nemcsak a titkár szavai miatt, másért is meghökkenítő kissé ez a falu. S hogy mi az a más? Sorolom helyben felfedezett furcsaságait:

Olyan falu ez a Bükkszék, hogy csak portalanított útja van. Vezetékes víz van minden házban, s a porták fele be van kötve a csatornahálózatba is.

Ha csak ennyit tudna, hallana az ember egy községről, már akkor is ott a kényszer: meg kell nézni közelebbről is.

Lássuk hát szemtől szembe. Valamikor a Pósváron élő *Széky* család birtoka volt a környék, övék volt a hét jobbágyház is itt a dombok tövében, ahol később kinőtt a falu. Egy utcája terebélyesedett aztán szépen, ahogy az élet meg a szükség diktálta.

A harmincas években, ahogy az általában történni szokott, olajat kutatva találták meg a bővizű forrást, amelynek vize — sokpecsétes iratok igazolják — gyógyvíz. Ivókúrára s gyógyfürdőzésre egyaránt alkalmas.

Tulák Istvánné tanácselnök a múltat meséli, mégis a jelenről szól:

— A községben élők túlnyomó többsége mindig is eljárt innen dolgozni. Sok munkalehetőség itt nem akadt. Így van ez most is. Mi legyen hát? Jó pár évvel ezelőtt felmértük, igaz felmérték már ezt mások is: a falu sorsa attól függ, hogy mit tudunk kezdeni a gyógyvízzel és magunkkal.

— *Mire mentek?*
— A kút az *Országos Vizkutatató és Fűró Vállalaté*, a vizet már jó régóta a *Margitszigeten* palackozták. A fürdő pedig, igaz, nem régén az *Észak-magyarországi Regionális Vízműé*. Szóval tulajdonképpen semmi sem a miénk, s mégis a vízre alapozva fejlődik a falu.

De a tanácselnökönö nem folytatja.

— *Ennyi lenne?*
— Ezek csak a tények. Ezeket először magunk előtt is tisztáznunk kellett. Utána jött a két kérdés: mit és hogyan csináljunk? Minek lehet realitása a mi körülményeink között? S amikor ezeket a realitásokat felmértük, s elfogadta a falu, akkor nekiálltunk.

Strand lesz itt, tenispálya, kertmozi

Olyan egyszerű a képlet: gyönyörű természeti adottságok, gyógyvíz s a falu. Együtt és okosan kell hasznosítani ezeket. S mert mindenféle településfejlesztési koncepcióban az üdülőfalú rangot ajánlották Bükkszéknek, a község elfogadta azt.

Itt a gyógyvíz? Hát hasznosítsuk. Keressünk partnereket. Így épült meg pár éve a Bányászüdülő, hiszen a gyógyvíz a gyomorpanaszokon túl kiváló hatású a mozgásszervi betegségek gyógyítására is.

Szép a környék, s van egy strand? Legyen úttörőtábor is! Három település, *Kunszentmárton*, *Tiszakécske* és *Bükkszék* tanácsa úttörőtábor létesített. Olyant, amely a nyári szezonon kívül olcsó szállást kínál kirándulóknak, turistáknak.

Járjuk a falut *Varró Gyulával*, s az előbb még a tanácssteremben mutatott terveket magyarázza a falu nagy, igazi „terepasztalán”:

— Itt bővítjük a fürdőt. Úgy tervezzük, hogy nagyobb zöldterületen több medencénk lesz. Külön úszó-

medence a nyaralóknak, külön a gyerekeknek, külön a gyógyüdülőknak. A tervek szerint ötvenmillióba kerül.

— *S a pénz?*
— Együtt van már. Azt hiszem ez a lényeg: megkerestük az értelmes célt, s azt is, kiknek érdeke megvalósításában részt venni.

Mellettünk földgépek dübörögnek. — Ott főtt, a domb túloldalán, látta biztosan, új utcát nyitunk. Harminc üdülőtelket parcellázunk, s úttal, vízzel, villannyal adjuk el. A szövetkezeti üdülő területét is alakítjuk már, az ott lesz a tenispálya fölött. Úgy akarjuk, hogy igazi üdülőfalú legyen Bükkszék, igazi turizmussal, idegenforgalommal.

Tetszik nekem a fiatal vb-titkár szava: akarjuk. Nem azt mondja, hogy szeretnénk, vagy hogy úgy tervezzük; csak így: akarjuk. De hát a vezetők akarata kevés lenne. Kell a falué is. És Bükkszék polgárai egyetértének ezzel az akarattal.

— Egy ilyen kis község sorsa, mint a mienké, sok mindentől függ. Például az idegenforgalomtól. Ahhoz, hogy az eddigi évi száz-százhuszezer nyári vendégünket elláthassuk, természetesen javítanunk kellett az el látást, ez az itt élőknek is érdeke. De természetesen akadt más tennivaló is. Majd megmutatom azt az irtást: a domboldalon a parkerdőbe kertmozi, színpadot tervezünk. Mozi se volt eddig. Aztán itt a faluháza építése is.

A faluháza. Ennek története van. Állt a falu közepén egy régi omladozó kúria, nem műemlék, sőt feltűnően stílustalan stílusú épület. Aból gondolt a tanács művelődési házat építeni. Csakhogy a község lakossága másként döntött. Azt mondták:

— Ennek a rondaságnak a felújításában nem segítünk. Bontsuk le, építsünk újat.

Sipálya lifttel, télre — nyárra

Nos, két hete a közös döntés nyomán a faluból tíz embert szombatára összehívott a tanács: kezdjük el a bontást.

— Aztán úgy alakult — mondja örömmel a vb-titkár —, hogy egy óra múlva negyvennél többen voltak a munkán, utána meg szinte szabályos falugyűlés lett a találkozóból: megbeszéltük, milyen is lesz a mi faluházunk.

— *Milyen lesz?*
— Nem hivalkodó, de szép és praktikus. Benne könyvtár, olvasóterem, üdülőhelyi klub, KISZ-klub. Amire szükség van.

Szükség és lehetőség. A két szó Bükkszéken is sajátos kapcsolatban van. Mert ki mondja például, hogy ennek a kis községnek *műanyag sipályára* van szüksége sífelvonóval. De mert adva volt a lehetőség, hát nem utasították vissza. Most az úttörőtáborban *télen-nyáron* ott a lehetőség a sielésre.

— *A falu lakossága mit szól az átalakuláshoz?*

— Mondtam: elfogadja és segíti. *A településfejlesztési hozzájárulást is úgy kértük: a mozira s a faluházra. Mindenki megadta.* De hogy mást is mondjak: az utóbbi években Bükkszékről nem költözött el senki. Sőt inkább jönnek. Az idén felépül az üdülőkőn, nyaralókon túl tíz-tizenkét új ház. Ez azt jelenti: szeretnek itt élni az emberek. Meg aztán most alakítjuk együttesen a falu igazi arculatát.

— *Mit ért ezen?*
— Ahogy változik a kisközségi jelleg, úgy kellene külsőre is üdülőhellyé válnunk. Az építési engedélyeket például most már feltételekhez kötjük. Szabunk tizenegy feltételt azoknak, akik itt építkezni akarnak. No ne gondoljon valami szörnnyű vaskalaposra. Nem akarunk itt a dombok között felhőkarcolókat és kerítésversenyt sem. Úgy szeretnénk, hogy vagy sövénykerítések vagy a hegyvidékhez még illő fake-ritések legyenek a házak között.

Szeretnénk, ha az üdülőkörzetben és a faluban is a népi építőművészet legszebb forma- és színhagyományai érvényesülnének.

— *Elfogadják az építkezni akarók?*

— Eddig úgy tűnik, hogy örömmel egyet is értenek.

Már látja...

Egyébként ilyenkor tavasszal mint-ha téli álmából ébredne a falu. Hétvégeken, bár még nem a nyári pezsgéshez hasonlóan, de megindul a forgalom az utakon. Igaz, mikor máskor? Ilyenkor vannak itthon a szomszéd téészbe, vagy Sirokba járó, a Mátravidéki Féműben dolgozó emberek, s valahogy a Bányász-üdülőből is ilyenkor többen jönnek ki sétálni egyet a faluba.

— Nagyon szép lesz — mondja a beszélgetés befejezésekként *Varró Gyula*, s tudom, lelki szemeivel már a pár évvel öregebb, de szebb falut látja.

— *Amikor ünneplőbe öltözik a falu?*

— Igen. Akkor jöjjenek el, mondjuk, két év múlva.

S. Boda András